

**UCHWAŁA NR XXXI/299/2020
RADY MIEJSKIEJ W OGRODZIENIECU**

z dnia 29 grudnia 2020 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2022

Na podstawie art.7 ust.1 pkt 5 oraz art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020r. poz.713 ze zm.poz.1378) w związku z art.1 ust.1 oraz art.2 ust.4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2020r. poz.685) oraz § 1 ust.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 (Dz.U. z 2017r. poz.458)

Rada Miejska w Ogrodzieńcu uchwała:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2022, w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Ogrodzieniec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Ogrodzieńcu

Małgorzata Janoska

Załącznik do uchwały Nr XXXI/299/2020
Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu
z dnia 29 grudnia 2020 r.

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021 - 2022

I. WPROWADZENIE

Światowa Organizacja Zdrowia definiuje zdrowie psychiczne jako dobrostan, w którym jednostka realizuje swoje możliwości, potrafi poradzić sobie z różnorodnymi sytuacjami życiowymi, jest w stanie uczestniczyć w życiu społecznym oraz produktywnie pracować. Zdrowie psychiczne jest fundamentem dobrego samopoczucia i efektywnego funkcjonowania osoby w społeczeństwie. W związku z powyższym należy zauważyć, że zdrowie psychiczne oznacza dużo więcej niż brak zaburzeń psychicznych. (Źródło: www.przegl Epidemiol.pzh.gov.pl)

Profilaktyka zdrowia psychicznego jest jedną z procedur kształtowania rzeczywistości i świadomość społecznej. Promocja zdrowia jest procesem, który zmierza do zachowania zdrowia.

Ilekróć w niniejszym programie jest mowa o:

- Gminie - należy przez to rozumieć Gminę Ogrodzieniec.
- Programie - należy przez to rozumieć Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2022.

Podstawą opracowania Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2022 jest:

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017- 2022 (Dz. U. z 2017 r. poz. 458)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.)

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2022 dla Gminy Ogrodzieniec opracowany został na podstawie diagnozy społecznej.

Głównym założeniem działań przyjętych do realizacji w ramach Programu jest umożliwienie jego adresatom zwiększenia kontroli nad zdrowiem psychicznym oraz jego polepszenie i podniesienie jakości życia.

Odbywać się to będzie poprzez podnoszenie poziomu wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie korzystnego zachowania i stylów życia, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu i postaw zapobiegających ich powstawaniu, przeciwdziałanie nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu osób cierpiących na zaburzenia psychiczne oraz zapewnienie dostępu do poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

Ochrona zdrowia może być realizowana przez różne podmioty i w różnych miejscach, począwszy od zakładów opieki zdrowotnej, poprzez szkoły, zakłady pracy, organizacje pozarządowe i społeczność lokalną. Działania na rzecz ochrony zdrowia mają więc tym większe szanse powodzenia im więcej jednostek, grup społecznych w nim uczestniczy. Przyjmuje się, że współpraca w każdej dziedzinie wymaga inicjatyw, zrozumienia i wzajemnego zainteresowania. Dlatego też w działaniach na rzecz zdrowia psychicznego liczy się każdy mieszkaniec indywidualnie oraz grupowo, rodziny, pracownicy zakładów pracy i cała społeczność lokalna. Stan zdrowia psychicznego społeczeństwa zależy w dużej mierze od tego, jaki prowadzi styl życia oraz co robią, aby swoje zdrowie zachować i chronić.

Zachowania prozdrowotne kształtują się pod wpływem m.in. wzorów rodzinnych, tradycji, mody, przyzwyczajenia, itp. Stąd działania zawarte w Programie zostały tak sformułowane, by położyć nacisk na działania promujące zdrowie psychiczne w społeczności lokalnej, w szczególności w sferze indywidualnego zachowania. Id: 90706764-9AD8-4D54-ADA3-A0D9889D9859, podpisany Strona 2 z 2

w odniesieniu do dzieci i młodzieży, szczególnie w środowisku nauczania i wychowania należy uznać za zadanie pierwszoplanowe. Jest to bowiem obowiązek dorosłych, gdyż zdrowie dzieci i młodzieży to pewien zasób i potencjał dla przyszłych pokoleń dorosłych, dla całych rodzin i następnych pokoleń. Należy również uznać, iż bardzo istotne jest wychowanie zdrowotne, skierowane nie tylko na dzieci i młodzież, ale i ich bezpośrednich opiekunów.

II. DIAGNOZA

Na potrzeby przygotowania niniejszego Programu, przeprowadzona diagnozę środowiska lokalnego. Celem diagnozy było określenie liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej ze względu na zaburzenia psychiczne oraz określenie form opieki stosowanych w Gminie Ogrodzieniec.

Dane statystyczne zgromadzono dla lat 2016-2019.

Liczba osób z niepełnosprawnością intelektualną, zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od alkoholu, będących pod opieką ośrodka pomocy społecznej

	2016	2017	2018	2019
Liczba osób/mieszkańców Gminy- ogółem objętych opieką ośrodka pomocy społecznej	345	298	208	366
Liczba osób/mieszkańców Gminy- niepełnosprawnych intelektualnie objętych opieką ośrodka pomocy społecznej	16	16	16	28
Liczba osób/mieszkańców Gminy- z zaburzeniami psychicznymi objętych opieką ośrodka pomocy społecznej	36	36	33	35
Liczba osób/mieszkańców Gminy- uzależnionych od alkoholu objętych opieką ośrodka pomocy społecznej	59	55	36	22

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Ogrodzieńcu

Niepokojącym faktem jest, iż znacząco wzrasta liczba osób korzystających ze środków pomocy społecznej. Wzrosła również liczba mieszkańców, którzy korzystają z pomocy za przyczyną niepełnosprawności intelektualnych. Liczba beneficjentów z zaburzeniami psychicznymi utrzymuje się na stałym poziomie.

Rodzaje pomocy zaoferowanej przez ośrodek pomocy społecznej

Rodzaj udzielonej pomocy	2016			2017			2018			2019		
	NI	P	ZZA	NI	P	ZZA	NI	P	ZZA	NI	P	ZZA
Zasiłek pielęgnacyjny	16	36	4	16	36	4	16	33	4	28	35	1
Praca socjalna	6	17	4	6	17	4	6	17	4	6	15	22
Świadczenie pielęgnacyjne	5	2	0	5	2	0	5	1	0	8	0	0
Zasiłek stały	1	10	2	1	10	2	9	1	2	6	15	11
Zasiłek okresowy	0	1	0	1	2	0	0	0	0	0	3	6
Zasiłek celowy	3	7	2	2	11	3	2	10	1	4	6	15
Dożywianie	4	10	0	3	12	2	3	5	1	3	12	9
Usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Asystent rodziny	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	1	4
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0
Zasiłek rodzinny z dodatkami	7	4	1	7	4	1	4	3	1	5	3	1
Skierowanie do WTZ	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Skierowanie do DPS	0	2	0	3	4	0	5	3	0	0	0	0
Skierowanie do ŚDS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Ogrodzieńcu

Legenda: NI- niepełnosprawni intelektualnie, P- osoby z zaburzeniami psychicznymi, ZZA- osoby uzależnione od alkoholu

W dalszej kolejności podjęto próbę diagnozy specjalistycznych form przyznanej pomocy. Najczęściej mieszkańcy korzystają z zasiłku pielęgnacyjnego oraz innych zasiłków przyznawanych przez OPS. W okresie minionych lat osoby z zaburzeniami psychicznymi korzystały najczęściej z zasiłków oraz dożywiania.

Liczba prób samobójczych i samobójstw

	2016	2017	2018	2019
Liczba osób/mieszkańców Gminy, które podjęły próbę samobójczą	0	3	0	3
Liczba osób/mieszkańców Gminy, które popełniły samobójstwo	1	0	2	1
OGÓŁEM	1	3	2	4

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o dane Komisariatu Policji w Ogrodzieńcu

Jak wynika z przedstawionych danych, liczba osób, które podjęły próbę samobójczą jest większa od liczby popełnionych samobójstw. Jednak gdyby spojrzeć na problem ogółem, można stwierdzić, że w ciągu czterech lat wzrosła liczba osób, dla których samobójstwo jest formą rozwiązania problemów.

III. CELE GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2021-2022

Narodowy Program Zdrowia Psychicznego stanowi ogólne ramy dla Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2022.

Działania prowadzone w Gminie Ogrodzieniec mają na celu: promocję zdrowia psychicznego, zapobieganie zaburzeniom psychicznym oraz kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałaniu ich dyskryminacji .

Cele będą realizowane poprzez działania zmierzające do zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi specjalistycznej opieki, integracji społecznej, a także stworzenia bezpiecznych warunków do funkcjonowania w społeczności. Bardzo istotne jest, aby równoległe były prowadzone działania mające na celu promocję zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Celem głównym Programu jest:

- promocja zdrowia psychicznego;
- zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb;
- zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.

Do celów szczegółowych należy:

- udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom,
- udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego rodzicom.

Zadania:

- wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej,

Adresaci Programu:

Program adresowany jest do społeczności Gminy a zwłaszcza:

- uczniów,
- rodziców/opiekunów.

Oczekiwane efekty:

- podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa o zdrowiu psychicznym,
- zmiana w postrzeganiu problemów zaburzeń psychicznych,
- odejście od stereotypów myślowych na temat zaburzeń psychicznych,
- zwiększenie poczucia własnej wartości,
- podniesienie niskiej samooceny,
- kształtowanie właściwego zachowania prozdrowotnego,
- przeciwdziałanie rozwojowi chorób psychicznych w rodzinie, w szkole i środowisku w tym zwrócenie szczególnej uwagi na problemy adaptacyjne, rodzinne, rówieśnicze.

IV. REALIZACJA CELÓW I ZADAŃ GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2021-2022

Rezultaty Programu:

W wyniku realizacji założonych celów, przewiduje się, że zostaną osiągnięte następujące rezultaty:

- wzrośnie skuteczność w przeciwdziałaniu chorobom psychicznym,
- nastąpi wzrost świadomości społeczeństwa na temat funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi,
- wzrośnie świadomość społeczna w zakresie radzenia sobie z trudnymi sytuacjami.

Realizatorzy Programu:

- Jednostki oświatowe na terenie Gminy Ogrodzieniec;
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Ogrodzieńcu;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ogrodzieńcu.

Współrealizatorzy programu:

- jednostki ratownicze: policja, ochotnicze straże pożarne,
- wolontariusze,
- stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

Finansowanie zadań odbywać się będzie w ramach:

- środków własnych Gminy,
- środków pozyskanych z funduszy zewnętrznych.

Termin realizacji i harmonogram Programu

Termin realizacji: 2021 – 2022.

Koordynator Programu:

Urząd Miasta i Gminy w Ogrodzieńcu, przy wsparciu Ośrodka Pomocy Społecznej w Ogrodzieńcu.

Monitorowanie i ocena:

Gromadzenie i analizowanie sprawozdań zawierających informacje dotyczące realizacji zadań wynikających z Programu, przekazywanych koordynatorowi przez podmioty wskazane w Programie.

Sprawozdawczość:

Z realizacji Programu sporządzane będzie roczne sprawozdanie i składane w terminie do 30 maja każdego roku Burmistrzowi Miasta i Gminy Ogrodzieniec, oparte na danych przekazywanych do Urzędu Gminy, przez wszystkie podmioty współpracujące i realizujące Program.

Cele	Zadania	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki realizacji zadania
1. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb	Wsparcie osób poprzez konsultacje	Kierowanie osób zagrożonych zaburzeniami psychicznymi do poradni specjalistycznych	- GKRPA Samodzielny Publiczny - Zakład Opieki Zdrowotnej w Ogrodzieńcu	Liczba osób skierowanych do poradni
2. Udzielanie wsparcia psychologicznego – pedagogicznego uczniom i ich rodzicom	Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne przez udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom pomocy psychologiczno - pedagogicznej	Realizacja programów edukacyjnych i profilaktycznych w placówkach oświatowych poprzez: - prowadzenie kampanii informacyjnych o zagrożeniach dla zdrowia psychicznego, skierowanych do odpowiednio wybranych grup docelowych, uczniów i nauczycieli, zgodnie z potrzebami, - prowadzenie zajęć edukacyjnych i grup wsparcia dotyczących szkodliwości substancji psychoaktywnych.	Szkoły podstawowe na terenie Gminy Ogrodzieniec	- ilość udzielonych porad - liczba spotkań - ilość uczestników

		- prowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży dotyczących umiejętności radzenia sobie z własnymi emocjami, wyrażaniem myśli i uczuć, akceptowaniem siebie		
--	--	---	--	--

V. PODSUMOWANIE

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021 - 2022 dla Gminy Ogrodzieniec ma na celu zapewnienie wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, których problemy należy dostrzegać wokół siebie. Określa listę celów i zadań, które winny być uwzględniane dla osiągnięcia poprawy stanu zdrowia mieszkańców Gminy podczas podejmowania adekwatnych działań prozdrowotnych.

Przedstawiając niniejszy program należy stwierdzić, że niektóre elementy są już realizowane przez szkoły i Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach ich statutowej działalności. Szereg propozycji wybiega jednak w przyszłość, a ich realizacja musi być rozłożona w czasie.

Przedstawiony Program nie ma charakteru jednorazowego, akcyjnego – jest to program długoterminowych, zintegrowanych i systematycznych działań.

Ważnym czynnikiem wpływającym na nasze zdrowie psychiczne oraz poczucie szczęścia i spełnienia w życiu jest rozwijanie własnych zainteresowań, praca, zabawa, nauka przez zabawę, edukacja, kultura i kultywowanie zdrowej filozofii życiowej, umiejętność dopasowania się i zharmonizowania swojego świata wewnętrznego ze światem zewnętrznym.